

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. I. An Prælati Ecclesiastici habeat legitimam personam standi in
judicio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

tentur in causa fidei; idque propter illius favorem, & Judicium auctoritatem, ut notat Simancha de Cathol. Institut. c. 44. n. 12. qui num. seq. addit: *modestius tamen esse, potius rogari per Inquisitores, quam compelli.*

Limita 2. ut non procedat, causa in judicium deducta talis sit, ut corporalem mulieris præsentiam juris necessitas exigat v. g. si de gravi crimine accusetur. Nam in causis criminalibus mulieres personaliter citari, capi, & incarcerari possunt. Authen. *hodie C. de custod. reorum*: non autem ob debita civilia. 3. ut non procedat respectu mulierem inhonestarum, ut sunt metrices *L. egregias ff. de jurejurando.*

14. Dices: In c. 3. de Testibus, contrarium esse statutum; nempe mulieres etiam invitæ cogi posse personaliter venire in judicium. Nam Gregorius IX. ad Sabinum defenforem Sardinia: ita scripsit: Quoniam aliqua nobis de persona Epiphaniæ Presbyteri sunt facinora nuntiata, necesse est; ut cuncta diligentius perscruteris, & seu mulieres, cum quibus peregrisse dicitur, seu alios, quos de causa scire aliquid senseris, huc festines adducere: quatenus Ecclesiasticâ districtione liquidè possint, quæ vera sunt, aperiri. Ad hunc textum respondet Gonzalez *ibid. n. 4.* in dicto casu admittam in judicium sceminam; quia Epiphaniæ in judicium vocato, imputabatur concubitus cum illa, pro quo, tanquam delicto difficilis probationis, admittebatur illa ad deponendum; ut inde haberetur saltem conjectura delicti, ex qua cum alijs adminiculis Judex in judicando juvari posset, præsertim ubi agitur de delictis gravioribus, ut colligitur ex c. *Tanta de Simon.*

25. Quæres 4. quid dicendum de alijs personis laicis? Resp. juxta regulam datam n. 15. omnes, nisi prohibitos, habere legitimam personam standi in judicio; excipe 1. militem per *L. non prohibentur. C. de his, qui accus. non possunt.* 2. Furiosum, mente captum, surdum, & mutum; unde horum nomine, agit Curator *arg. l. 1. de Curator. furios.* 3. prodigum *L. 19. §. fin. ff. de Tutor. & Curat.* 4. Servum, *L. quod attinet ff. de R. I.* 5. Deportatum, cujus loco in judicio stat fiscus, de quibus plura legistæ; quibus præmissis.

* * *

§. I.

An Prælati Ecclesiastici habeat legitimam personam standi in judicio?

26. Respondet Pirhing *h. t. 24.* Prælatum, etiam Regularem, per se solum, absque consensu, vel consilio Capituli, seu Conventus, in judicio agere, vel conveniri posse, si agatur de rebus communiter pertinentibus ad Prælatum, & Capitulum; præterquam, si causa ardua, vel magni momenti sit, dicens, id colligi ex c. *Abbatem. 18. q. 2. & c. non dicatis. 12. q. 2.* quæ desumpta sunt ex Toletano Concilio. 4. c. 50. ut ponitur statim in principio dictæ quæstionis secundæ: In hac autem quæstione duplex est Capitulum incipiens à verbo *Abbatem*; nempe tertium, & quartum; sed ex neutro videtur colligi assertio. Nam in tertio solum dicitur, non esse ordinandum alium, nisi quem dignum moribus, atque actibus monasticæ disciplinæ communi consensu Congregatio tota poposcerit; & in 3. nisi quem sibi de sua Congregatione, & Monachorum electio, & possessionis Dominus, & (quod magis observandum est) ordo vitæ, ac meritum depoposcerit. Capitulum, quod est 11. in ea causa 12. non quæstione prima, sed secundâ solum est ex Divo Augustino, & solum dicit, quod non liceat habere proprium ijs, qui suis renuntiant, & communiter vivere spondent.

27. Nihilominus retinenda est assertio ex eo, quia habet Liberam administrationem, lege, seu jure sibi constitutam; sic Barbosa in c. *Edoceri 2. de rescript.* de quo infra n. seq. & c. *qui Generaliter constituitur, de procuratoribus in 6.* ibi: *qui generaliter constituitur ad negotia Procurator, agere, ac experiri potest, exceptis his casibus, qui mandatum exigunt speciale*; id, quod etiam dicitur *L. fin. ff. Quod cujusque universitatis nomine.* Unde quando dicitur qui nequit alienare rem aliquam, nequit eam in judicium deducere. *L. ait. Prator §. 2. ff. de jure deliber.* ibi: *absurdum est ei, cui alienatio interdicitur, permitteri actiones exercere*; Sed Prælati sine consensu Capituli, non potest alienare, ut constabit. Resp. hanc regulam procedere de his, qui in judicio agunt non nomine proprio, sed alieno. Albas in c. *edoceri,*

de

de rescriptis. n. 6. Abbas autem, vel Prælati agit nomine suæ Ecclesiæ, vel Monasterii. Sic Pater bona filij adventitia non potest alienare, & tamen pro ijs in iudicio contendere potest. Excipi tamen debent causæ arduæ, & gravis momenti. c. *Abbatem* 18. q. 2. c. *non dicatis* 12. q. 1. Similiter Tutor sine decreto Judicis alienare non potest, & tamen potest agere in iudicio de bonis pupilli.

28. Econtra Capitulum in bonis communiter pertinentibus ad ipsum, & Prælatum, sine consensu, & autoritate Prælati regulariter non habet legitimam personam standi in iudicio. c. *causam* 9. de *Judicijs* ibi: *provideas inter cetera ut fratres Dulmen: Monasterii cum auctoritate, & assensu Episcopi sui ingrediantur negotium. Ne si fratres Sancti Albani obtineant, Episcopus idem Abbatem Monasterii se proponens, litem sopitam valeat suscitare.* Secus autem (in causis propriis conventus, nimirum separatim attributis Capitulo) in his enim non admittitur Prælati, nisi exhibeat mandatum, seu consensum Capituli, vel caveat, Conventum rem postea ratam habiturum; sic gloss. in c. 1. de *Procuratoribus*. v. *legaliter*.

Hæc confirmari possunt ex c. *edoceri* 21. de *Rescriptis*; ubi Pontifex Abbati, & Conventui Præmonstratensi quærenti: *an in causa Monasterij conveniatur Abbas per rescriptum, in quo nulla fit mentio de conventu; & propter hoc appellari possit?* rescriptit: *edoceri postulâstis à nobis, utrum per literas adversus Abbates (nullâ mentione habita de suis conventibus) impetratas teneantur Abbates ipsi super causis (quæ ad Conventus pertinent, & eosdem) de ipsis querelantibus respondere: ac licet inhibita sit appellatio, per appellationis objectum possint (ne respondeant) se tueri: super quo duximus respondendum: quod nisi alia causa rationabilis suffragetur, per appellationem se tueri non possunt, quo minus debeant auctoritate literarum hujusmodi legitime respondere: cum ex officio suo teneantur Congregationum suarum negotia procurare: nisi forte Abbatis, & Conventus negotia essent omnino discreta.* Ex hoc textu colligitur, Abbatem ex officio suo teneri Congregationum suarum negotia procurare, nisi negotia Abbatis, & Conventus essent om-

Tom. II.

nino discreta. 2. eundem super negotiis utrique communibus posse conveniri per rescriptum justitiæ, etiam nullâ mentione Conventus factâ. 3. Abbatem ex tali rescripto posse conveniri, ac respondere teneri. Capitulum igitur in causis, & negotiis communibus Capitulo, & conventui, nunquam convenitur, nec convenit sine assensu Prælati, per gloss. in cit. c. *causam* v. *assensu Episcopi* hoc est, sui Prælati. Nam in eo Conventu, de quo agit Capitulum *causam*, Abbas simul fuit Episcopus; alioquin enim sufficiebat *consensus Abbatis*.

Præterea not. 1. si Capitulum agens sine consensu Prælati aliâs requisito, obtineret sententiam pro se per subsequentem Prælati consensum ratificari posse quamvis contra ipsum non subsisteret, idque privilegio Ecclesiæ, quæ in hoc gaudet jure pupilli, & minorum in rerum alienatione sine consensu Tutoris, vel Curatoris. Intellige si consensus Prælati de jure intervenire debuit; si verò consensus Prælati fuit requisitus, quia etiam ipsius intererat, subsistet per ejus ratihabitionem, de jure communi Abb. cit. n. 11.

Not. 2. Judicem teneri ex officio cavere, ut à litigantibus serventur solennitates in judiciis præscriptæ, quarum defectu iudicium evaderet elusorium, & deberet postea irritari. Coll. ex c. *causa de Judic.* Hinc etiam parte non petente iudex defectum supplere potest; Abbas in cit. c. *causam* 3. & repellere Procuratorem carentem legitimo; Sic Barbosa in cit. c. *causam* n. 2.

§. II.

An Regularis habeat legitimam personam standi in iudicio?

Ante resolutionem supponendum 1. Quando dicitur per *votum paupertatis Religiosa*, habentem tale votum, non posse habere *proprium*, per *proprium* posse intelligi, vel *dominium*, quo res verè, ac propriè sit *sua*; vel *usum domini independentem à consensu Superioris*. Hinc ex Religionibus quædam sunt, in quibus Religiosi talis Religionis nec in persona sua particulari, nec in communi habent *proprium*; quædam, in quibus omnes habent *proprium* in communi, non tamen in persona particulari:

quæ-